

Gemeente Leusden

Jaarverslag Leerplicht Gemeente Leusden

Schooljaar 2023 – 2024

Juli 2025

Ieder kind telt

Beste lezer,

Als gemeente Leusden vinden wij het ontzettend belangrijk dat kinderen naar school gaan, zij hebben recht op onderwijs. Voor het opdoen van kennis en vaardigheden, hun sociale ontwikkeling, persoonlijke groei en als voorbereiding op hun verdere leven. Onderwijs draagt bij aan gelijke kansen voor alle kinderen in onze gemeente en biedt hen de kans op een mooie toekomst. Als gemeente zien wij hierop toe, wij willen dat alle leer- en kwalificatieplichtige leerlingen die binnen onze gemeente wonen naar school gaan of dat ze daartoe in staat worden gesteld.

Op grond van artikel 25 van de Leerplichtwet brengt het college jaarlijks de gemeenteraad op de hoogte van het uitgevoerde leerplichtbeleid van het laatst afgesloten schooljaar. Voor u ligt het jaarverslag leerplicht over het schooljaar 2023-2024. Met dit jaarverslag willen wij u informeren over de resultaten, de uitvoering van de Leerplichtwet in de gemeente Leusden en de ontwikkelingen die actueel zijn in het werkveld.

De leerplichtambtenaren hebben als taak uitvoering te geven aan de Leerplichtwet 1969. Zij zetten zich in om schoolverzuim en thuiszitten tegen te gaan, om schooluitval te voorkomen en kinderen en jongeren te begeleiden naar een mooie en zelfstandige toekomst. Een ontzettend belangrijke taak! Zij helpen zo mee te bouwen aan een stevige basis voor later. Het afgelopen schooljaar hebben de leerplichtambtenaren zich opnieuw ingezet om ervoor te zorgen dat alle kinderen en jongeren worden bereikt en deelnemen aan onderwijs. Dit kunnen we niet alleen, de samenwerking met scholen en andere ketenpartners is essentieel voor het goed uitvoeren van de Leerplichtwet en bevordert schoolaanwezigheid. We streven lokaal en regionaal naar een intensieve samenwerking om te zorgen dat de Leusdense leerlingen succesvol hun schoolloopbanen kunnen volgen.

Marleen Treep,

Wethouder Jeugd en Onderwijs

Inleiding

In dit jaarverslag informeren wij u over het gevoerde beleid en de inzet van het team leerplicht gedurende het schooljaar 2023-2024. De cijfers in dit jaarverslag hebben betrekking op de leerplichtige jongeren, woonachtig in de gemeente Leusden, die onderwijs volgen binnen het primair-, voortgezet-, middelbaar beroeps- en speciaal onderwijs. Het gaat hierbij om kinderen en jongeren van 5 tot 18 jaar. In dit jaarverslag vergelijken we de cijfers van schooljaar 2023-2024 met het voorgaande schooljaar. In de komende jaren zullen we steeds de nieuwe cijfers vergelijken met de voorgaande jaren. Zo zijn de trends en ontwikkelingen te herleiden en te voorspellen. De taken van het Doorstroompunt (voorheen Regionaal Meld- en Coördinatiepunt) voor jongeren tussen 18 en 23 jaar worden in regioverband uitgevoerd door de gemeente Amersfoort.

Leerplicht

Leerplicht is de wettelijke verplichting om kinderen onderwijs te laten volgen. De leerplichtwet is er op gericht te waarborgen dat alle kinderen aan onderwijs kunnen en zullen deelnemen behalve de uitzonderingen en vrijstellingen die in de wet genoemd worden. In de gemeente Leusden wordt de Leerplichtwet 1969 uitgevoerd door twee leerplichtambtenaren.

De basis van het werk van leerplicht ligt in de Methodische aanpak schoolverzuim (MAS)¹. Bij de aanpak van schoolverzuim is het belangrijk dat snel stappen worden gezet om (langdurige) schooluitval te voorkomen. Een eenduidige aanpak en duidelijkheid over wie wat doet in welke fase helpt daarbij. De MAS beschrijft in een stappenplan vier routes bij meldingen van ongeoorloofd verzuim: vrijwillige jeugdhulp, HALT-straf, dwang in civielrechtelijk of dwang in strafrechtelijk kader (bijlage 1). Bij verzuim met achterliggende problematiek staat de inzet van jeugdhulp voorop. Daarnaast begeleidt leerplicht leerlingen, die om verschillende redenen niet naar school gaan, zo goed mogelijk terug naar (een vorm van) onderwijs.

Kwalificatieplicht

De kwalificatieplicht geldt voor leerlingen vanaf 16 jaar zonder startkwalificatie (dat wil zeggen een diploma HAVO, VWO of MBO2). Zolang een leerling (het schooljaar volgend op het schooljaar waarin hij 16 jaar is geworden) praktijkonderwijs of speciaal onderwijs in de uitstroomprofielen dagbesteding of arbeidsmarkt volgt en ingeschreven staat, is hij kwalificatieplichtig. Zowel leerplichtige als kwalificatieplichtige leerlingen tot 18 jaar vallen onder de Leerplichtwet en dus ook onder het toezicht van de leerplichtambtenaren. De leerlingen van 18 jaar en ouder vallen onder het toezicht van het Doorstroompunt (voormalig RMC).

¹ De methodische aanpak schoolverzuim (MAS) is samen met het werkveld in 2017 ontwikkeld door Halt, het Openbaar Ministerie, de Raad voor de Kinderbescherming en Ingrado om (langdurige) schooluitval te voorkomen. Zie ook bijlage 1.

Cijfers schooljaar 2023 – 2024

Leerplichtigen-en kwalificatieplichtigen

Bij de kengetallen gaat het om alle leer- en kwalificatieplichtige kinderen en jongeren tot 23 jaar in de gemeente Leusden, zonder startkwalificatie. Dat waren 4.603 kinderen en jongeren in het schooljaar 2023- 2024. Dat zijn er 59 meer dan in het voorgaande schooljaar (4.544).

	(S)B O	(V)S O	VO	MB O	Onderwijs onbekend	Geen onderwijs	Totaal
Leer- en kwalificatieplichtigen	2345	120	179 9	257	0	82 ²	4603
Absoluut verzuimers	2	0	0	0	0	2	5
Relatief verzuimers	6	6	72	61	0	5	150
waarvan herhaald	0	0	6	31	0	2	39
Luxe verzuim	0	0	2	0	0	0	2
Proces verbaal	0	0	1	0	0	0	1
Zorgmeldingen Veilig Thuis	0	0	0	0	0	0	0
Halt trajecten	0	0	0	0	0	0	0

Tabel 1: kengetallen leerplicht schooljaar 2023 - 2024

Vrijstellingen

In schooljaar 2023-2024 zijn 14 kinderen of jongeren (tijdelijk) vrijgesteld van leerplicht.

Vrijstellingen	aantal
Vrijstelling 5a	9
Vrijstelling 5b	3
Vrijstelling 5c	0
Artikel 15	2
Totaal	14

Tabel 2: aantal leerplichtigen vrijgesteld van leerplicht naar vrijstellingsgrond leerplichtwet.

In de onderstaande tabel worden de verschillende typen vrijstellingen toegelicht.

Artikel	Toelichting
Artikel 5 sub a	Als de leerling of jongere kind door lichamelijke of psychische gronden niet naar school kan.
Artikel 5 sub b	Als er bedenkingen zijn tegen de richting van het onderwijs.
Artikel 5 sub c	Als de leerling of jongere op een school in het buitenland staat ingeschreven
Artikel 15	Vrijstelling kan verleend worden op grond van bijzondere omstandigheden en als wordt aangetoond dat de jongere op andere wijze voldoende onderwijs geniet.

² Deze leerlingen staan op peildatum 1 oktober 2023 niet ingeschreven op een school. Het gaat in dit geval om kinderen en jongeren die na deze datum in het onderwijs zijn ingestroomd, kinderen en jongeren die een vrijstelling hebben van het onderwijs en jongeren die op een niet-erkende onderwijslocatie zitten.

Tabel 3: overzicht van verschillende typen vrijstellingen

Trends in cijfers leerplicht

Leerplichtigen-en kwalificatieplichtigen

In het schooljaar 2023-2024 is een minimale groei van aantal leer- en kwalificatieplichtige kinderen en jongeren tot 23 jaar. In schooljaar 2023-2024 gaat het om 4.603 kinderen en jongeren. Dat zijn er 59 meer dan in het voorgaande schooljaar (4.544).

Schooljaren	(S)BO	(V)SO	VO	MBO	Onderwijs onbekend	Geen onderwijs	Totaal
2023-2024	2345	120	1799	257	0	82	4603
2022-2023	2319	113	1819	244	3	49	4544

Tabel 4: Aantal leer- en kwalificatieplichtigen in de schooljaren 2022-2023 en 2023-2024.

Wanneer komt de leerplichtambtenaar in beeld?

De leerplichtambtenaar komt in beeld bij verschillende vormen van verzuim:

- Absoluut verzuim – Kinderen of jongeren die leerplichtig zijn maar niet bij een school of onderwijsinstelling staan ingeschreven en dus niet naar school gaan.
- Luxe verzuim – verzuim buiten de schoolvakantieperiodes zonder toestemming van de directeur van de school.
- Relatief verzuim – schoolinschrijving, maar ongeoorloofd afwezig, Spijbelen of te laat komen (zonder geldige reden). Scholen melden bij 16 uur verzuim of meer in 4 weken (scholen mogen ook bij minder uren melden als er zorgen zijn).

Met als doel om:

- recht op onderwijs te beschermen;
- leerlingen op weg te helpen naar zelfstandigheid en zelfredzaamheid;
- dreigend thuiszitten en schooluitval te voorkomen door vroegtijdig te signaleren en samen met het kind/de jongere, ouders en professionals naar een oplossing te zoeken.

Absoluut verzuim

Het aantal absoluut verzuimende leerlingen is afgenomen met 4 leerlingen.

Schooljaren	(S)BO	(V)SO	VO	MBO	Onderwijs onbekend	Geen onderwijs	Totaal
2023-2024	2	-	-	-	-	2	4
2022-2023	3	-	3	-	-	2	8

Tabel 5: aantallen absoluut verzuim in de schooljaren 2022-2023 en 2023-2024.

Luxe verzuim

Schooljaren	(S)BO	(V)SO	VO	MBO	Onderwijs onbekend	Geen onderwijs	Totaal
2023-2024	-	-	2	-	-	-	2
2022-2023	1	-	1	-	-	2	4

Tabel 6: luxeverzuim in de schooljaren 2022-2023 en 2023-2024.

Het luxe verzuim is in schooljaar 2023 – 2024 gehalveerd ten opzichte van het voorgaande schooljaar. We hebben consequent waarschuwingen gestuurd naar leerlingen en ouders van leerlingen die een overtreding luxeverzuim zijn begaan.

Relatief verzuim

Schooljaren	(S)BO	(V)SO	VO	MBO	Onderwijs onbekend	Geen onderwijs	Totaal
2023-2024	6	6	72	61	0	5	150
2022-2023	3	6	21	51	-	4	85

Tabel 7: relatief verzuim in de schooljaren 2022-2023 en 2023-2024.

Relatief verzuim is in het afgelopen schooljaar flink toegenomen. In het (S)BO is het aantal verdubbeld, het gaat wel om kleine aantallen. In het (V)SO is het aantal gelijk gebleven. We zien in het VO de grootste groei in verzuim. Dit is te wijden aan het vaker en eerder melden vanuit de scholen voor Voortgezet Onderwijs en het verzuim van Alleenstaande Minderjarige Vluchtelingen (AMV)- leerlingen. In het MBO zit een minimale groei, waarvan veel herhaald verzuim.

Vrijstellingen

Vrijstellingen	2022-2023	2023-2024
Vrijstelling 5a	5	9
Vrijstelling 5b	6	3
Vrijstelling 5c	1	0
Artikel 15	0	2
Totaal	12	14

Tabel 8: vrijstellingen in de schooljaren 2022-2023 en 2023-2024.

Het aantal vrijstellingen in de afgelopen schooljaren is bijna gelijk gebleven.

Halt traject en Proces verbaal

Er zijn dit schooljaar geen HALT-trajecten aangemeld. Er is dit schooljaar één proces-verbaal opgemaakt tegen een leerling. Dit proces-verbaal is geseponeerd.

Zorgmelding Veilig Thuis

Dit schooljaar zijn er drie zorgmeldingen gedaan door leerplicht. De zorgmeldingen hebben geleid tot een OTS, een lopende aanvraag OTS en een intensivering vrijwillige hulpverlening.

Terugblik 2023-2024

In het schooljaar 2023-2024 hebben we ons gericht op de volgende speerpunten :

1. Doorontwikkeling leerplichtsysteem

Sinds het schooljaar 2023-2024 wordt de data van leerplicht op de juiste wijze geadmistreerd in het leerplichtsysteem Carel3. Om efficiënter de schoolgang van de Alleenstaande Minderjarige Vluchtelingen (AMV) te kunnen monitoren is een apart account aangemaakt in het leerplichtsysteem Carel3.

2. Preventieve inzet leerplicht

We hebben blijvend geïnvesteerd in verbetering van de samenwerking met het onderwijs en Lariks. Op reguliere scholen blijven we een toename zien in de zorgzwaarte van de casussen. Scholen melden meer (en vooral eerder), zoals is overeengekomen in het samenwerkingsconvenant Samen Zorgen voor de Jeugd (2022). Vooral het preventief melden is een punt van aandacht. Wij hopen samen met de scholen deze positieve flow voort te zetten. Dit schooljaar heeft leerplicht een voorlichtingsronde gemaakt langs alle basisscholen en enkele scholen voor voortgezet onderwijs nadere afspraken gemaakt over preventief melden.

3. Nieuwkomers en Alleenstaande Minderjarige Vluchtelingen

We hebben een gezamenlijk plan van aanpak met partners gemaakt om de schoolaanwezigheid van de AMV leerlingen in de gemeente Leusden te bevorderen. De school waar de betreffende leerling ingeschreven staat doet een melding conform de MAS (Methodische Aanpak Schoolverzuim) en daarnaast zijn er aanvullende afspraken gemaakt over het werken met een tolk en de aanwezigheid van een voogd van Nidos.

4. Actualisering ambtsinstructie

De nieuwe regionale ambtsinstructie heeft vertraging op gelopen en wordt komend schooljaar verwacht.

5. Optimalisering overdracht leerplicht – Doorstroompunt

We hebben de samenwerking van leerplicht met het Doorstroompunt verder geïntensiveerd zodat een warme overdracht van alle leerlingen die zonder startkwalificatie uit het zicht van leerplicht vertrekken gegarandeerd is. We hebben samenwerkingsafspraken gemaakt en er wordt gezamenlijk gewerkt in het Huis van Leusden.

Vooruitblik en speerpunten

Nieuwe speerpunten voor het komende schooljaar:

1. *Nieuwe ambtsinstructie Leerplicht*

In 2024 zal de huidige ambtsinstructie voor de leerplicht herzien worden.

2. *Thuiszitters*

Er wordt in schooljaar 2024 - 2025 een werkgroep thuiszitters opgezet, waarbij leerplicht deel zal nemen. In deze werkgroep zal bij aanvang gericht op een aantal speerpunten: samenwerking verbeteren, verhelderen werkprocessen in het voortgezet onderwijs, gezamenlijke aanpak en informatie delen over het 'thuiszitten'.

3. *Het jonge kind*

Meer aandacht voor het jonge kind van 4 jaar. Kinderen zijn vanaf 5 jaar en 1 maand leerplichtig, maar kinderen worden geregistreerd in het leerplichtsysteem vanaf 4 jaar oud. We willen onze aandacht ook richten op deze jonge kinderen, zodat zij een goede start in het onderwijs kunnen maken.

4. *Schoolaanwezigheid Alleenstaande Minderjarige Vluchtelingen (AMV-ers)*

We geven uitvoering aan het plan van aanpak met partners om de schoolaanwezigheid van de AMV leerlingen in de gemeente Leusden te bevorderen. De school waar de betreffende leerling ingeschreven staat doet een melding conform de MAS (Methodische Aanpak Schoolverzuim) en daarnaast zijn er aanvullende afspraken gemaakt over het werken met een tolk en de aanwezigheid van een voogd van Nidos. Leerplicht monitort de schoolgang van de leerlingen.

5. *Kwalificatieplichtigen*

Verkennen van de mogelijkheden van extra aandacht voor 16-17 jarigen, en de wijze van financiering in het licht van de nieuwe wet 'Van school naar werk'.

Bijlage 1: Methodische aanpak schoolverzuim

Methodische Aanpak Schoolverzuim (MAS)

EEN GEZAMENLIJK PLAN VOOR IEDER KIND

Ingrado, Stichting Halt, het OM en de Raad voor de Kinderbescherming hebben de Methodische Aanpak Schoolverzuim (MAS) ontwikkeld vanuit de volgende gedeelde visie:

I Het doel van de aanpak is terug-/toeleiding naar een passend onderwijs-programma

II Vroegtijdige inzet van (Jeugd)hulp bij verzuim staat voorop

III Ketensamenwerking draagt bij aan een effectieve aanpak van schoolverzuim

IV De aanpak is licht waar het kan en zwaar(der) waar het nodig is, maatwerk dus

